

Asia: VN/25874/2020

Hallituksen esitysluonnos laiksi Sallatunturin kansallispuistosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sallan kunta esittää lausunnoksi hallituksen esitysluonnoksesta Sallatunturin kansallispuistoksi seuraavaa:

(Kunnanhallitus 8.2.2021 § 18)

1. Yleistä

Sallan kunta suhtautuu perustettavaan kansallispuistoon erittäin myönteisesti ja kiittää ympäristöministeriötä siitä, että Sallan kunnan tekemä aloite Sallan kansallispuiston perustamisesta hyväksyttiin viiden aloitteen joukosta kahden perustettavan kansallispuiston jatkovalmisteluun.

Esitetty kansallispuisto Sallatunturin alueelle täyttää erinomaisen hyvin Luonnonsuojelulain 11 §:n edellytykset ja tukee hallitusohjelman tavoitetta luonnon monimuotoisuuden vahvistamisesta.

Kansallispuisto lisää lähtökohtaisesti alueen yleistä tunnettavuutta ja parantaa esitykseen sisältyvine alueen infrastruktuurin laadun ja kestävyiden nostoa mahdollistavine määrärahalisäyksineen alueen yleisöpalveluita ja tukee Sallan kunnan omia tavoitteita luontomatkailun kehittämisessä.

Kansallispuistostatus lisää merkittävästi alueen vetovoimaa luonto- ja kulttuurimatkailukohteena ja luo uusia mahdollisuuksia kestäväälle matkailun yritystoiminnalle ja sitä kautta synnyttää uusia työpaikkoja ja vahvistaa kunnan elinvoimaa. Alueen hyvä saavutettavuus julkisilla liikennevälineillä edistää kestävä ja vähähiilistä matkailua ja tukee kuten itse kansallispuisto vahvasti Sallan matkailun perustamista kestävyteen ja ekologisuuteen.

2. Kansallispuiston nimi: Sallan kansallispuisto

Sallan kunta esittää kansallispuiston nimeksi kunnan tekemän aloitteen ja sen taustalla olleen erityisen laajan toteutettavuusselvityksen perusteella "Sallan kansallispuisto" "Sallatunturin kansallispuisto" sijaan.

Perusteet:

- Sallan kansallispuisto mielletään paikallisesti kaikkien kuntalaisten ja eri toimijoiden ja tahojen kansallispuistoksi sen lisäksi että se on kansallispuisto kaikille suomalaisille ja kansainvälisille kävijöille ja nimenä Sallan kansallispuisto vahvistaa tätä tunnetta ja mielikuvaa
- Salla sana on kunnan nimen lisäksi matkailun ja matkailualueen vakiintunut nimi ja brändi ja erityisen suuresti kiitetty sloganimme on "Salla In the middle of nowhere"
- Sallan kansallispuisto nimi kääntyy kansainvälisille asiakkaille selkeästi, helposti ja ytimekkäästi englannin kielelle "Salla National Park"

3. Tiet ja kulkuoikeudet

Kansallispuiston alueella oleville yksityisille kiinteistöille ja rakennuksille tulee turvata nykyisen kaltainen kulkuoikeus myös moottorikäyttöisille ajoneuvoille. Lisäksi nykyisin sekä Onkamon kylän ja Latvajärven suunnasta tulevalle metsäautotielle ja samoin Aatsingin kylästä tulevalle metsäautotielle tulee säilyttää ajoneuvoilla kulkuyhteys ja alueen hyväksyttävää käyttöä ja saavutettavuutta sekä turvallisuutta mm. pelastuspalvelun toiminnan näkökulmasta ajatellen läpikulkuyhteys tulee rakentaa ja paikallisten kulkuyhteys sallia. Alueelle on Sallan kunnan teettämässä kansallispuiston toteutettavuusselvityksessä valmisteltu ja ideoitu mm. pidempää ympyrä vaellusreittiä (Sallatunturi-Onkamo-Latvajärvi-Aatsinginhauta- Aatsinki-Kellosekä-Salla-Sallatunturi) erityisesti maastopyörillä ja osin patikoiden, mikä reitti luontevasti tukeutuu osittain näihin olemassa oleviin osiin kansallispuiston alueella maastossa kulkeviin teihin. Ympyräreitti mahdollistaa yritystoiminnan kehittämisen ja syntymisen sekä Onkamon että Aatsingin/Kellosekä kyliin.

Maastoliikennelain mukainen metsähallituksen lupaan perustuva kulkeminen ajoneuvoilla mm. em. yksityisille kiinteistöille tai rakennuksille, metsästyksessä saaliin noudossa, riistanhoitotöissä ja poronhoitoon liittyen säilyvät kansallispuistoksi muuttamisesta huolimatta. Asiaa selventäisi, mikäli kulku- ja tieyhteyksistä olisi maininta lain yksityiskohtaisissa perusteluissa.

Alueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa tehtäessä kaikki eri alueen asukkaiden ja matkailijoiden sekä matkailuyritysten ohjattujen toimintojen eri reitistö nykyiset ja tulevaisuuden tarpeita luotaavat, on hyvä ottaa mukaan hoito- ja käyttösuunnitelmaan sekä siitä johdettuihin luontomatkailusuunnitelmiin.

4. Sallan ja kansallispuiston sekä siihen liittyvien alueiden kulttuuriperintö ja sota- sekä muu historia

On hienoa, että lakiluonnoksessa mainitaan perustamisedellytyksissä alueen merkittävyys kulttuuriperinnön ja Suomen sotahistorian näkökulmasta. Alueella on asutuksen merkkejä pyyntikuoppia ja muita jo tutkitusti 9-10 tuhannen vuoden takaa sekä mm. kivilautaisen asumisen jäänteitä ja myös alueella asuneiden metsäsaamelaisten asumiseen ja elämiseen liittyviä kohteita. Samoin eräperinne, metsästykseseen ja kalastukseen liittyvät asiat ja poronhoitoon liittyvät seikat antavat perustettavalle kansallispuistolle lisäarvoa ja sisältöä. Nämä historiallisesti ja muutoin kiinnostavat asiat on hyvä ottaa osaksi kansallispuiston toimintaa, näyttelyä ja kohteiden laadun nostoa ja merkitsemistä maastoon.

5. Sallan kansallispuisto ekologiset ja luontomatkailuyhteydet Venäjän puolelle

Lakiluonnoksen tekstissä mainitaan Sallan kohdalla vahvuutena myös kansallispuiston rajoittuminen Venäjän rajaan, ekologiset yhteydet Suomen ja Venäjän välillä sekä luontomatkailuun ja luonnonsuojeluun liittyvät merkittävät mahdollisuudet. Rajan takana on mm. 1930-luvulla perustettu entinen Kutsan luonnonpuisto ja vastikään perustettu Hiipinän kansallispuisto ja mm. Kantalahden alueen kansallispuistot. Nämä lisäävät alueen kiinnostavuutta kokonaisuutena.

6. Määräraharuukset alueen laadun ja kestävyiden parantamiseen

Kokonaisuutena kansallispuiston perustamiskustannuksiksi arvioidaan metsähallituksen toimesta 4,5 M€. Esityksessä perustamisvaiheen määrärahanlisäykseksi todetaan 2,5 M€. Tällä määrärahalla saadaan perustamisvaiheessa (2-3 vuotta) parannettua Sallan kunnan näkemyksen mukaan alueen laatu nostettua kansallispuistotasoiseksi ja alueen kestävyyttä vahvistettua kasvaville kävijämäärille. Kunnalla, metsähallituksen luontopalveluilla ja alueen yrityksillä on vuosia kestäneen hyvän yhteistyön ja suunnittelun pohjalta olemassa jo selviä kohteita ja tarpeita investoinneille. Lisärahoitusta voidaan hankkia muulla tavoin, esim. hankkeistamalla mm. kansainväliseen yhteistyöhön liittyen Fennoscandian vihreällä vyöhykkeellä.

Perustamisvaiheen määrärahan tulee olla vähintään esityksessä kuvattua tasoa.

Parkkinen Erkki
Sallan kunta